

«Təsdiq edirəm»

Tədris məsələləri

üzrə prorektor v.i.e:

dos. Zaur Məmmədov

"E" 09 2025-ci il

FƏNN SİLLABUSU

İxtisas: 050310-Muzey, arxiv işi və abidələrin qorunması

Fakültə: Tarix-coğrafiya və incəsənət

Kafedra: Tarix və onun tədrisi metodikası

I. Fənn haqqında məlumat

Fənnin adı: İxtisasa giriş. (İşçi proqram LDU-nun Tarix və onun tədrisi metodikası kafedrasının 14.09.2022-ci il qərarı ilə təsdiq edilmişdir (protokol №1)

Kodu: İPF-BO1

Tədris ili: I (2025-2026) Semestr: I

Tədris yükü: Cəmi 30 saat, Auditoriya saati - 10 saat. (6 saat müəhazirə, 4 saat seminar)

Təhsilləmə forması: Qiyabl

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 3 kredit

II. Məllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi: dos. Emin Məlikov Nazir oğlu

Kafedranın ünvanı: Ə. Məmmədov küçəsi, 21, 2 saylı tədris korpusu

Məsləhət günləri və saati: I gün: saat 14-16

E-mail ünvanı: eminemlikov79@gmail.com

III. Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas ədəbiyyat

1. Muzeyşünaslıq. (Dərslik). Bakı, Mars-print, 2002.

2. Muzey işinə aid sənədlər toplusu. Bakı, işıq, 1961.

3. Azərbaycanda tarix-diyarşünaslıq muzeylərinin təşəkkülü və inkişaf tarixi. Bakı, Ziya-Nurlan, 2008.

4. Bəhruz Kəngərli adına Naxçıvan Dövlət tarix-diyarşünaslıq muzeyi. Bakı, Azərneşr, 1967.

5. Quliyev H.A. Tarixi-etnoqrafik materialların diyarşünaslıq muzeylərinin ekspozisiyasında göstərilməsi haqqında. Azərbaycan Tarix Muzeyinin əsərləri, 1960, №

Kərimov B.B. Lənkəran bölgəsində tarix-diyarşünaslıq muzeyləri. Azərbaycan Tarixi Muzeyi-2002. Bakı, Elm, 2002.

6. Kərimov B.B. Naxçıvanda muzey işinin inkişafı tarixindən. "Elm" qəzeti, 9 sentyabr, 2005, № 21-22.

7. Kərimov B.B. Məsəlilə tarix-diyarşünaslıq muzeyi. "Elm" qəzeti, 19 oktyabr, 2006, № 10.

8. Kərimov B.B. Şirvan bölgəsində tarix-diyarşünaslıq muzeylərinin yaranması və inkişafı tarixi.

9. Azərbaycan Tarix Muzeyi-2006. Bakı, Elm, 2006.

10. Əmirxanov S.A. Muzey və məktəbli dünya görüşü. Bakı, Biznes Universiteti, 2001.

11. Əmirxanov S.A. muzey fəaliyyətində qarşılıqlı əlaqələr. Tədris-metodik vəsait. Bakı, 2002.

12. Paşayev N.A. Məktəbdə tarix-diyarşünaslıq işləri. Bakı, Azərneşr, 1967.

IV. Prerekvizitlər: İxtisasa giriş öyrənmək üçün öncədən başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Bu fənn bakalavra seçdiyi ixtisas haqqında ictimai şəkilli, ilkin biliklər-ixtisasın tarixi, məzmunu, perspektivləri haqqında məlumatlar verilir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 ballı tələbə semestr

ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

- 10 bal-tələbə keçirilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçirilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzusun metnini tam açə bilər.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal-tələbə keçirilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal-tələbənin cavabı əsasən düzgündür,
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal-tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal-tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal-tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal-sualla cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladıqı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladıqı bala əlavə olunur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında):

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması:

Tələbə Universitetin daxili nizam – intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir göröləcək.

X. Təqvim-mövzu planı: 6 saat mühazirə, 4 saat seminar

№	Keçirilən mühazirə və seminar mövzuları	Müh	Sem
1.	MÖVZU: İXTİSASA GİRİŞ FƏNİNİN ELMİ NƏZƏRİ ƏSASLARI VƏ PREDMETİ Plan: 1.İxtisasa giriş fəninin predmeti məqsəd və vəzifələri 2.Muzeyşünaslığın quruluşu və tarixi 3.Muzey işinin nəzəriyyəsi 4.Muzey işinin təşkili və metodikası 5.Sənədləşdirmə nəzəriyyəsi 6.Muzey fəaliyyətində qarşılıqlı əlaqələr 7.Muzey işinin təşkili və metodikası 8.Komplektləşdirmənin elmi-tədqiqat xarakteri 9.Muzey fondları fondun elmi təşkili 10.Muzey fondlarının quruluşu və tərkibi 11.Muzey fondunun uçotu və elmi sənədlər Mənbə: [1,2,3,5,8.]	2	2

2.	MÖVZU: MUZEY ANLAYIŞI, MUZEYƏ DAXİL OLAN ƏŞYALARIN QƏBULU VƏ TƏHVİLİ QAYDALARI. AZƏRBAYCANIN MEMARLIQ ABİDƏLƏRİNİN MÜHAFİZƏSİ. Plan: 1. Muzeyə daxil olan əşyaların qəbulu və təhvili qaydaları 2. Muzey fondlarına yeni daxil olmuş əşyaların qeydiyyatı 3. Muzey əşyalarının inventarlaşdırılması 4. Muzey filallarında fondların uçotu qaydaları 5. Elmi-köməkçi və xammal fondları əşyaların uçotu 6. Muzey sərəvətlərinin qeyd nişanları. Köməkçi qeyd formaları 7. Muzeyin toplama işinin əzmunu və vəzifəsi 8. Muzey fondlarının mühafizəsi 9. Azərbaycanın memarlıq abidələrinin mühafizəsi Mənbə: [1,3,5,8.]	2	
3.	MÖVZU: MUZEY EKSPONATLARININ QORUNMASI, KONSERVASIYASI VƏ RESTAVRASIYASI. AZƏRBAYCANDA ARXIV İŞİNİN TƏŞKİLİ. Plan: 1. Muzey sərəvətlərinin konservasiyası və bərpası üzrə işin təşkili. 2. Muzey fondlarında və ekspozisiyalarda əşyalarının qorunması 3. Muzey əşyalarının yerləşdirilməsi qablaşdırılma və daşınması 4. Muzey fondlarının saxlanma sistemi 5. Ekspozisiya və fond avadanlığı 6. Ekspozisiya otaqlarının avadanlıqlarla təchizatı 7. Muzeyin elmi arxiv sənədlərinin mühafizəsi 8. Azərbaycanda arxiv işinin təşkili 9. Muzeydə elmi arxiv sənədlərindən istifadə 10. Azərbaycan muzeyləri Mənbə: [1,2,3,5,8.]	2	2

XI. Fənn üzrə tələblər

Müasir muzeylərimiz cəmiyyətin inkişaf tarixini sənədləşdirərkən təkcə əşyaları real həyata çıxarmaqla kifayətlənmir, eyni zamanda cəmiyyətin inkişafını təsdiq edən və ona təkan verən müasir sənədlərin yaranması yoluna da diqqət yetirir və ondan səmərəli istifadə edir. İxtisasa giriş, eyni zamanda bir sıra ictimai elmlər sahəsində müstəqil tədqiqat işləri apararaq sosial gerçəkliyin dərk edilməsi və sənədləşdirilməsində öz fəaliyyətini gücləndirir. Muzeyin hər sahəsində istər fond, ekspozisiya, istərsə də elmi tədqiqat işlərinin aparılmasında yeniliklər artırmaqdadır, bu isə muzey işinin daha da inkişafını sürətləndirir.

XII. Fənn üzrə təlim nəticələri

- Muzey anlayışının etnologiyası, xarakteristikası ilə bağlı bilikləri mənimsəməlidir.
- Muzeyşünaslıq üzrə toplayıcılıq, kolleksiyaçılıq fəaliyyətinin əsas motivasiyası haqqında bilikləri mənimsəməlidir.
- Muzeylərin təşəkkülü və yaranmasının tarixi modelləri haqqında biliklər əldə etməlidir.
- Muzeylərin formalaşması və inkişaf tarixində müxtəlif peşə mütəxəssislərinin ümumi məzmunu ilə bağlı bilgiləri mənimsəməlidir.
- Klassik, ənənəvi və müasir muzeylərin fəaliyyət xüsusiyyətləri, fərqli və oxşar cəhətləri haqqında ətraflı biliklər almalıdır.
- Tələbələrə ixtisası ilə bağlı ilkin bilikləri formalaşdırmaq.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. Kollektiv sualları:

1. İxtisasa giriş fənninin predmeti məqsəd və vəzifələri
2. Muzey işinin nəzəriyyəsi
3. Muzey işinin təşkili və metodikası
4. Komplektləşdirmənin elmi-tədqiqat xarakteri
5. Muzey fondlarının quruluşu və tərkibi
6. Muzey fondunun uçotu və elmi sənədlər
7. Muzey fondlarının dövlət uçotunun ümumi qaydaları
8. Muzeyə daxil olan əşyaların qəbulu və təhvili qaydaları
9. Muzey fondlarına yeni daxil olmuş əşyaların qeydiyyatı
10. Muzey əşyalarının elmi inventarlaşdırılması

XV. Fənn üzrə imtahan sualları:

1. İxtisasa giriş fənninin predmeti məqsəd və vəzifələri
2. Muzey işinin nəzəriyyəsi
3. Muzey işinin təşkili və metodikası
4. Komplektləşdirmənin elmi-tədqiqat xarakteri
5. Muzey fondlarının quruluşu və tərkibi
6. Muzey fondunun uçotu və elmi sənədlər
7. Muzey fondlarının dövlət uçotunun ümumi qaydaları
8. Muzeyə daxil olan əşyaların qəbulu və təhvil qaydaları
9. Muzey fondlarına yeni daxil olmuş əşyaların qeydiyyatı
10. Muzey əşyalarının elmi inventarlaşdırılması
11. Elmi-köməkçi və xammal fondları əşyaların uçotu
12. Muzey sərvətlərinin qeyd nişanları və köməkçi qeyd formaları
13. Muzeydə əlavə yazılar, toplama işlərinin yolu və metodu
14. Muzeyin toplama işinin məzmunu və vəzifəsi
15. Muzey fondlarının mühafizəsi
16. Muzeyin mühafizə rejimi
17. Azərbaycanın memarlıq abidələrinin mühafizəsi
18. Muzeyin mühafizəsi zamanı əməkdaşların hüquq və vəzifələri
19. Ətraf mühit və muzeyin saxlama rejimi
20. Havanın çirklənməsi. Hava-rütubət rejimi
21. Işıq rejimi
22. Bioloji rejim
23. Məşlət həşəratları və gəmiricilərlə mübarizə üsulları
24. Muzey sərvətlərinin konservasiyası və bərpası üzrə işin təşkili
25. Muzey fondlarında və ekspozisiyalarda əşyalarının qorunması
26. Muzey əşyalarının yerləşdirilməsi, qablaşdırılması və daşınması
27. Muzey fondlarının saxlanma sistemi
28. Fövqəladə şəraitdə muzey əşyalarının qorunması
29. Muzey avadanlığı, muzey işində texniki vasitələr və onların texnologiyası
30. Ekspozisiya və fond avadanlığı
31. Muzey fondlarının avadanlıqla təchizatı
32. Muzey arxivində işlərin siyahısı (İndeksiyası)
33. Azərbaycanda arxiv işinin təşkili
34. Muzeydə elmi arxiv sənədlərindən istifadə
35. Azərbaycan muzeyləri

İxtisasa giriş fənninin sillabusu 050310-"Muzey, arxiv işi, abidələrin qorunması" ixtisası üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib olunmuşdur. "Tarix və onun tədrisi metodikası" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir (12 sentyabr 2025-ci il, protokol № 1).

Kafedra müdiri : dos. K.F.Mahmudov

Fənn müəllimi : dos.E.N.Məlikov